

Asia: HE 114/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asiantuntijalausunto Hästön Maatila Oy, Janne ja Krista Eriksson

Lausunto hallituksen esityksestä ja siinä erityisesti työnantajan sertifiointista

Maa- ja puutarhatiloilla kausityötä tekevät kolmansien maiden kansalaiset ovat Suomessa pääasiassa 90 vrk:n kausityötodistuksilla tai kausityöviisumeilla, 3-6 kk:n kausityöoleskeluluvilla tai 6-9 kk:n kausityöoleskeluluvilla. Oleskeluluvilla työnteon perusteella (kaksivaiheinen lupamenettely, TE-toimisto ja Migri) työskentelee jonkin verran maa- ja puutarhatiloilla, kasvihuonetiloilla sekä mm. karjataloudessa, mutta näiden määrä on meidän tuntuman mukaan melko vähäinen.

Mikäli sertifioiduiksi työnantajiksi kelpuutetaan vain ne työnantajat, joiden palvelukseen on myönnetty yli kymmenen oleskelulupaa työnteon perusteella ja joista vähintään kolme on oltava jatkolupia, eikä kausityötodistuksella, kausityöviisumilla ja kausityöoleskeluluvilla tulleita lasketa tähän ryhmään, niin meidän alalta kovinkaan moni ei tätä kriteeriä täytä. Mielestämme nämä kaikki työlupamuodot pitäisi sisällyttää tähän (mikäli ne eivät siinä vielä ole, tämä ei täysin auennut luonnoksesta).

Yleisesti asetuksessa esitetyt tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia. Sertifiointi itsessään ei saisi tuoda tiloille/yrityksille kuitenkaan lisää kustannuksia eikä byrokratiaa.

Nykyisellä mallilla eniten työntekijöitä työllistää vuosittain tehtävät samat toimenpiteet: hakemukset, tunnistautumiset lähetystöissä (esim. valkovenäläiset matkustavat Moskovaan 2 krt). Kannustettavaa olisi, jos ns. vakiintunut kolmansista maista tuleva työntekijä voisi saada työskentelyluvan kevennetyllä mallilla. Esimerkki: Yritys x on sertifioitu työnantaja ja hänelle tulee työntekijä 90 vrk töihin. Työntekijä tulee Valko-Venäjältä, mutta kun hänellä on aiemmilta vuosilta samalla tilalla ollut kausityöviisumi, niin tällainen uusi työskentelyyn oikeuttava päätös voitaisiin tehdä kevennetyllä menettelyllä, jolloin työnantajan vastuu kasvaisi. Jos tähän halutaan liittää tunnistauminen, niin sen pitäisi voida suorittaa Suomessa. Tämä asia korostuu varsinkin nyky maailman tilanteessa.

Edellä kuvattu muutos keventäisi ja helpottaisi huomattavasti lupamenettelyä. Samalla se pienentäisi kustannuksia, jolloin käsittelymaksuja työntekijän osalta voisi pienentää. Samalla se kannustaa työnantajia huolehtimaan entistä paremmin työntekijöistään, jotta saadaan monivuotisia työsuhteita aikaiseksi, joita toki nykyäänkin ne valtaosin ovat.

Sertifiointin myöntämisen edellytyksissä liikevaihtoraja miljoona euroa saattaa olla alaan nähden liian suuri. Liikevaihtotason ollessa esim. keskimäärin 750 t€, mahdollistaisi se monen merkittävän työnantajan pääsyn sertifiointin piiriin. Sertifiointin myöntämisen edellytysten kohtaa *1d) palvelukseen on myönnetty vähintään kymmenen oleskelulupaa työnteon perusteella, joista vähintään kolme on myönnetty jatko-oleskelulupana* ei kannattane laittaa kovin ehdottomaksi, mikäli sertifiointin piiriin halutaan myös maa- ja puutarha-alan toimijoita. Muiden kohtien osalta edellytykset/velvoitteet ovat jo nykyisinkin olemassa.

Särkisalossa 4.10.2022

Janne ja Krista Eriksson
Hästön Maatila Oy